

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

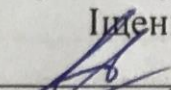
Інститут філології

Кафедра журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Іщенко Н. М.

«15» серпня 2018

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАКРИТИКА

Спеціальність 6.030301 «Журналістика»

Розробник

Монахова Т. В.

Завідувач кафедри розробника

Монахова Т. В.

/Директор Інституту філології

Пронкевич О. В.

Начальник НМВ

Потай І. Ю.

Миколаїв – 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Медіакритика	
Галузь знань	06 «Журналістика»	
Спеціальність	6.030301 «Журналістика»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	«Журналістика»	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	IV	
Навчальний рік	4	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	8	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	30	
	15	
	45	
Відсоток аудиторного навантаження	50 %	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: ознайомити студентів із загальними принципами та практикою сучасної медіакритики. Зростання потоків масової комунікації супроводжується розвитком маніпулятивних практик, застосовуваних із метою комерційного чи політичного зиску, що робить дисципліну «Медіакритика» актуальною для майбутніх журналістів. Курс покликаний ознайомити майбутніх фахівців з основами медіакритики, з найважливішими вузловими проблемами цієї галузі науки про журналістику, перспективами її розвитку.

Завдання:

- оволодіти системою тих правил і принципів медіакритичної діяльності, що становить низку процесів журналістського критичного мислення та самовдосконалення, вироблених практикою норм організації інформаційного матеріалу, психології творчості, журналістської етики тощо;
- сформувати поняття про медіакритичні аспекти журналістського фаху;
- навчити здійснювати медіакритичні дослідження регіонального інформаційного простору.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент *має знати:*

- історію еволюції медіакритики як особливої сфери журналістики в Україні і за кордоном;
- різні форми та жанри творів вітчизняної медійної критики;
- функції медіакритики, їхнє співвідношення з базовими функціями журналістики;
- медіакритичний інструментарій, методологію здійснення медіакритики, спеціалізовані видання, сайти, сторінки в Інтернеті.

має вміти:

- застосувати знання в практичних ситуаціях;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкуватися іноземною мовою;
- опанувати знання та розуміти предметну сферу й професійну діяльність;
- бути критичним і самокритичним;
- працювати в міжнародному контексті;
- діяти соціально відповідально та свідомо;
- цінувати та поважати різноманітність культур, мультикультурність;
- навчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;
- оцінювати отримані знання з погляду можливості їх застосування у професійній діяльності;
- проводити дослідження для ефективного просування недійного продукту;
- розвивати і підтримувати на якісному рівні професійну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Медіакритика як галузь журналістської діяльності.	2	1	3
2	Функції медіа критики.	2	1	3
3	Жанрові форми медіа критики.	2	1	3
4	Соціальна роль медіа критики.	2	1	3
5	Медіакритика і аудиторія ЗМІ	2	1	3
6	Проблеми медіа екології.	2	1	3
7	Розважальна функція сучасних ЗМІ.	2	0,5	3
8	Проблеми замовної журналістики.	2	1	3
9	Проблеми становлення і розвитку регіональної медіа критики.	2	1	3
10	Контент-аналіз у медіа критиці.	2	1,5	3
11	Семантичний аналіз медіатексту.	2	1	3
12	Семіотичний аналіз медіатексту.	2	1	3
13	Контент-аналіз як провідний метод медіакритики.	2	2	3
14	Медіакритичні матеріали з культурної журналістики	2	1	3
15	Медіакритичні матеріали з політичної журналістики	2	1	3
	Разом	30	15	45

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Медіакритика як галузь журналістської діяльності. Зміст поняття «медіакритика». Предмет і основні характеристики медіакритики. Види журналістської критики ЗМІ. Проблеми становлення медіакритики в Україні і за кордоном.
2	Функції медіакритики. Інформаційно-комунікативна функція. Пізнавальна функція. Регулятивна функція. Корекційна функція. Просвітницька функція. Соціально-організаторська функція. Комерційно-промоційна функція.
3	Форми і жанри медіакритики. Форми презентації творів медіакритики в ЗМІ. Жанри національної медіакритики. Провідні українські журналісти і публіцисти як критики ЗМІ.
4	Соціальна роль медіакритики. Медіакритика і формування суспільного консенсусу. Проблема суспільної довіри до ЗМІ. Роль медіакритики у захисті гуманістичної культури. Медіакритика і мовна культура ЗМІ. Роль медіакритики у підтриманні здорового психологічного і морального клімату в суспільстві.
5	Медіакритика і аудиторія ЗМІ. Взаємовідносини медійних організацій і аудиторії в умовах інформаційного ринку. Проблема соціальної відповідальності ЗМІ. Підзвітність ЗМІ перед суспільством. Медіакритика і захист інформаційних прав та інтересів громадян. Роль медіа критики у формуванні інформаційної культури. Медіакритика і медіаосвіта.
6	Проблеми медіаекології. Пріоритет медіанасильства в сучасних ЗМІ. Кримінальний світ регіональної преси. Концепція соціально відповідальної преси.
7	Розважальна функція сучасних ЗМІ. Феномен «жовтої» преси. Імітація реальності в мас-медіа. Шоуїзація українських ЗМІ.
8	Проблеми замовної журналістики. Історія поняття «джинса». Ознаки, види і наслідки «джинси». Діяльність видань проекту «Телекритика» у боротьбі із «джинсою».
9	Проблеми становлення і розвитку регіональної медіакритики. Регіональний інформаційний простір як об'єкт медіакритики. Проблеми розвитку регіональної медіакритики. Аналіз зразків регіональних медіа критичних досліджень.
10	Контент-аналіз у медіа критиці. Визначення методу. Алгоритм аналізу. Зразки та приклади.
11	Семантичний аналіз медіатексту. Визначення методу. Алгоритм аналізу. Зразки та приклади.
12	Семіотичний аналіз медіатексту. Визначення методу. Алгоритм аналізу. Зразки та приклади.
13	Контент-аналіз як провідний метод медіакритики. Визначення методу. Алгоритм аналізу. Зразки та приклади.
14	Медіакритичні матеріали з культурної журналістики. Визначення методу. Алгоритм аналізу. Зразки та приклади.
15	Медіа критичні матеріали з політичної журналістики. Визначення методу. Алгоритм аналізу. Зразки та приклади.

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	Медіакритика як галузь журналістської діяльності. Функції медіакритики. Опрацювання теоретичної літератури з теми, тематичне обговорення актуальних онлайн-публікацій з проблеми.
2	Жанрові форми медіа критики. Соціальна роль медіа критики. Опрацювання теоретичної літератури з теми, тематичне обговорення актуальних онлайн-публікацій з

	проблеми.
3	Медіакритика і аудиторія ЗМІ. Проблеми медіа екології. Розважальна функція сучасних ЗМІ. Опрацювання теоретичної літератури з теми, тематичне обговорення актуальних онлайн-публікацій з проблеми.
4	Проблеми замовної журналістики. Проблеми становлення і розвитку регіональної медіа критики. Опрацювання теоретичної літератури з теми, тематичне обговорення актуальних онлайн-публікацій з проблеми.
5	Контент-аналіз у медіа критиці. Семантичний і семіотичний аналізи в медіакритиці. Практичне здійснення аналізу за пропонуваним алгоритмом, прикладами та методичними рекомендаціями.
6	Контент-аналіз як провідний метод медіакритики. Дискурс-аналіз. Практичне здійснення аналізу за пропонуваним алгоритмом, прикладами та методичними рекомендаціями.
7	Медіакритичні матеріали з культурної журналістики. Практичне здійснення аналізу за пропонуваним алгоритмом, прикладами та методичними рекомендаціями.
8	Медіакритичні матеріали з політичної журналістики. Практичне здійснення аналізу за пропонуваним алгоритмом, прикладами та методичними рекомендаціями.

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до практичних занять (опрацювання наукових і методичних матеріалів, перегляд рекомендованих відео, конспектування онлайн-публікацій).
2. Здійснення медіакритичного аналізу текстів різних жанрів і тем.

Всі види робіт виконуються в межах тематики курсу. Тема роботи обирається і формулюється студентом самостійно у межах матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

5. Підсумковий контроль

Залік із навчальної дисципліни «Медіакритика» проводиться в усній формі у вигляді публічного захисту медіакритичного твору з обраної теми.

Презентація (виступ + аудіо-візуальна демонстрація) оцінюється у 20 балів.

Захист, тобто відповіді на питання за обраною темою медіакритики, щодо методики проведення та релевантності результатів також оцінюється у 10 балів.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість
---	---------------------------	-----------------------

		балів
1	Підготовка до практичних занять (опрацювання наукових і методичних матеріалів, перегляд рекомендованих відео, конспектування онлайн-публікацій).	50
2	Здійснення медіакритичного аналізу текстів різних жанрів і тем.	2x 10 = 20
3	Презентація медіакритичного аналізу та публічний захист роботи.	30
	Разом	100

1. Під час проведення медіа критичного аналізу необхідно дотримуватися таких вимог: з'ясувати причини, за яких визначилася проблема, чітко сформулювати тезу, відібрати аргументи, сформулювати висновок, вміти зробити аналіз щодо наукової значимості поданої інформації.

2. Презентація виконується в комп'ютерній програмі Power Point і передбачає ілюстрований виклад певного фрагменту матеріалу або становить відеоролик. Усі види робіт виконуються в межах тематики курсу. Тема роботи обирається і формулюється студентом самостійно у межах матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

3. Опрацювання критичних матеріалів здійснюється у вигляді опорних конспектів до курсу та дискусій на семінарських заняттях.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Квіт С. Масові комунікації : підручник / С. Квіт. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 208 с.
2. Короченський А.П. Медіакритика в теорії і практиці журналістики: дис...доктора філол.наук: 10.01.10 [Електронний ресурс] / А. П. Короченский. – М. : РГБ, 2005. – (Из фондов Российской Государственной библиотеки). – Режим доступу: <http://diss.rsl.ru/diss/05/0075/050075046.pdf>.
3. Короченский А. «Пятая власть?» Феномен медіакритики в контексте інформаційного ринку : монограф. / А. П. Короченский. – Ростов: Международный ин-т журналистики и филологии, 2002. – 272 с.
4. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. – Львів, 2000. – 180 с.
5. Карпенко В.О. Журналістика: основи професійної комунікації : навч. посіб. для студ. ВНЗ, що навчаються за спец. "Журналістика" / В. О. Карпенко. – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
6. Михайлин І.Л. Журналістика як всевіт : вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, 2008. – 512 с.
7. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика / Б. В. Потятиник. – Львів, 2004. – 312 с.
8. Українське законодавство: засоби масової інформації науково-популярне видання / ред.-упор.: Т. Катюжинська, Л. Панкратова. – К. : Підгот. прогр. правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа, 2004. – 368 с.

Додаткові:

1. Іванов В.Ф. Журналістська етика / В.Ф.Іванов, В.Є. Сердюк / Передм. В.П. Мостового: Підручник. – К. : Вища школа, 2006. – 231 с.
2. Кара-Мурза С.Г. Манипуляция сознанием / С.Г. Кара-Мурза. – К. : Оріяни, 2000.
3. Кібл Р. Журналістська етика / Річард Кібл; перекл. з англ. Д. І. Смоляк. – К. : Київська типографія, 2007. – 188 с.

4. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. / Т.О. Приступенко. – К. : Ін-т журналістики, 2004. – 375 с.
5. Різун В.В. Маси : тексти лекцій / В. В. Різун. – К., 2003. – 118 с.
6. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 224 с.

Загальні компетентності:

Застосувати знання в практичних ситуаціях;
спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
спілкуватися іноземною мовою;
опанувати знання та розуміти предметну сферу й професійну діяльність;
бути критичним і самокритичним;
працювати в міжнародному контексті;
діяти соціально відповідально та свідомо;
навчатися та оволодівати сучасними знаннями;
здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння

Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції
Виконувати оперативний пошук необхідних джерел інформації за межами України
Складати новий план дій з огляду на зміну ситуації

Застосування знань та розуміння (уміння):

Зважати на інтереси та погляди співрозмовника, аудиторії
Демонструвати повагу до різноманітності та мультикультурності
Виокремлювати у виробничих ситуаціях під час виконання завдань факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань і які не вдасться відтворити, що передбачає необхідність у самоосвіті та професійному вдосконаленні
Оцінювати отримані знання з погляду можливості їх застосування у професійній діяльності
Дотримуватися стандартів професійної діяльності
Створювати інформаційний продукт
Пропонувати створений медійний продукт
Планувати дослідження для ефективного просування недійного продукту